

Stoomwet en stoombesluit

De stoomwet van 25 maart 1953 en het daaruit voortvloeiende Stoombesluit van 22 december 1953 bevatten bepalingen betreffende de uitvoering en het materiaal van appendages; de voornaamste hiervan worden vermeld in de artikelen 21 en 27 van het Stoombesluit en in mededeling VKR blad 3; deze mededeling heeft in het bijzonder betrekking op het gebruik van taai gietijzer, zoals b.v. het nodulaire gietijzer GGG 38 of GGG 42 van deze bepalingen geven wij u onderstaand een beknopt overzicht; hierin wordt een onderscheid gemaakt tussen 1) appendages, die op de damruimte van een ketel zijn aangesloten en appendages die in leidingen voorkomen, 2) appendages, die op de vloeistofruimte van een ketel zijn aangesloten en 3) appendages in heetwaterleidingen onder ketels wordt verstaan de stoomketels en heetwaterketels, die onder de bepalingen van de Stoomwet vallen; deze bepalingen gelden behalve voor stoom ook voor warm water (water op verzadigingstemperatuur en -druk)

1) APPENDAGES, DIE OP DE DAMRUIMTE VAN EEN KETEL ZIJN AANGESLOTEN EN APPENDAGES, DIE IN LEIDINGEN VOORKOMEN

- a) gietijzeren **afsluiters** zijn toegestaan voor werkdrukken tot en met 3 bar
- b) gietijzeren **afsluiters** zijn bij werkdrukken hoger dan 3 bar alleen toegestaan indien de som van $6 \times$ de werkdruk in bar + de doorlaat in mm kleiner is dan of gelijk is aan 150
- c) gietijzeren kranen zijn geheel verboden indien gietijzeren **afsluiters of kranen** niet mogen worden toegepast, kunnen wel afsluiters of kranen van brons, messing, koper, taai gietijzer (nodulair gietijzer) of staal worden gebruikt; hierbij gelden echter de volgende beperkingen:
 - c1) het gebruik van brons, messing en koper is verboden indien de temperatuur hoger is dan 214°C; taai gietijzer mag worden toegepast tot een temperatuur van 350°C; bij hogere temperaturen en drukken moeten dus stalen appendages worden toegepast.
 - c2) het gebruik van **kranen** van brons, messing, koper en taai gietijzer of staal is, ongeacht de diameter, toegestaan voor werkdrukken tot en met 3 bar en bij hogere drukken, indien de som van $6 \times$ de werkdruk in bar + de doorlaat in mm kleiner is dan of gelijk is aan 150; wanneer de uitkomst van deze formule groter is dan 150 moeten afsluiters worden gebruikt tot en met 20 mm doorlaat kunnen onverpakte kranen worden toegepast, kranen boven 20 mm doorlaat moeten met pakking zijn afgedicht; bij kranen met een doorlaat boven 32 mm mag de plug niet uitsluitend door de pakkingdrukker in het huis worden opgesloten gehouden, maar moet bij het losnemen van de pakkingdrukker op zijn plaats worden gehouden door een deksel

2) APPENDAGES, DIE OP DE VLOEISTOFRUIMTE VAN EEN KETEL ZIJN AANGESLOTEN

- a) gietijzeren **afsluiters** zijn toegestaan voor werkdrukken tot en met 3 bar
- b) gietijzeren **afsluiters** zijn bij werkdrukken hoger dan 3 bar geheel verboden
- c) gietijzeren **kranen** zijn geheel verboden
 indien gietijzeren afsluiters of kranen niet mogen worden toegepast, kunnen wel afsluiters of kranen van brons, messing, roodkoper, taai gietijzer of staal worden gebruikt; hierbij gelden echter de beperkingen zoals bij c1) en c2) vermeld

3) APPENDAGES IN HEETWATERLEIDINGEN

in heetwaterleidingen mogen gietijzeren afsluiters worden gebruikt voor werkdrukken boven 3 bar doch alleen indien $6P + d$ kleiner is dan of gelijk is aan 150; indien echter de water temperatuur niet hoger is dan 110°C vervalt de beperking ten aanzien van de druk.